

Rätt att fullfölja introduktionsprogram i gymnasieskolan efter flytt till en annan kommun

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till lag om ändring i skollagen.

Den lagändring som utskottet tillstyrker innebär att det i skollagen förtydligas att en elev har rätt att fullfölja introduktionsprogram i gymnasieskolan efter flytt till en annan kommun. Rätten att fullfölja utbildningen avser såväl ett påbörjat introduktionsprogram som ett annat introduktionsprogram enligt den nya kommunala huvudmannens utbildningsplan. Lagändringen innebär vidare att eleven under vissa förutsättningar ska ha rätt att fullfölja utbildningen hos en huvudman för en fristående gymnasieskola enligt den huvudmannens utbildningsplan. Därutöver innebär lagändringen att om en elev har medgett att huvudmannens utbildningsplan ändras, har eleven rätt att fullfölja utbildningen enligt den ändrade planen.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 november 2017.

Behandlade förslag

Proposition 2016/17:190 Rätt att fullfölja introduktionsprogram i gymnasieskolan efter flytt till en annan kommun.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Rätt att fullfölja introduktionsprogram i gymnasieskolan efter flytt till en annan kommun	5
Nuvarande bestämmelser	5
Propositionen	8
Utskottets ställningstagande.....	12
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	13
Propositionen	13
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Rätt att fullfölja introduktionsprogram i gymnasieskolan efter flytt till en annan kommun

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:190.

Stockholm den 14 september 2017

På utbildningsutskottets vägnar

Lena Hallengren

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lena Hallengren (S), Christer Nylander (L), Thomas Strand (S), Betty Malmberg (M), Caroline Helmersson Olsson (S), Stefan Jakobsson (SD), Håkan Bergman (S), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Elisabet Knutsson (MP), Erik Bengtzboe (M), Robert Stenkvist (SD), Daniel Riazat (V), Roza Güclü Hedin (S), Lena Emilsson (S), Maria Stockhaus (M), Ida Drougge (M) och Magnus Oscarsson (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utskottet proposition 2016/17:190 Rätt att fullfölja introduktionsprogram i gymnasieskolan efter flytt till en annan kommun. En förteckning över behandlade förslag finns i bilaga 1 och regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Det har inte väckts några motioner med anledning av propositionen.

I propositionen behandlas de förslag i betänkandet En gymnasieutbildning för alla (SOU 2016:77) som avser en elevs rätt att fullfölja ett introduktionsprogram efter flytt till en annan kommun. Betänkandet lämnades av Gymnasieutredningen (dir. 2015:31) i oktober 2016 och har remissbehandlats. I propositionen behandlas dock inte utredningens förslag i den del det avser hur denna rätt förhåller sig till elevens individuella studieplan eller hur länge rätten ska gälla från det att utbildningen påbörjades.

Lagrådet har yttrat sig över förslaget och haft vissa synpunkter. Regeringen har följt Lagrådets förslag.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller ett förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

Förslaget innebär att det förtydligas att en elev har rätt att fullfölja introduktionsprogram i gymnasieskolan efter flytt till en annan kommun. Rätten att fullfölja utbildningen avser såväl det påbörjade introduktionsprogrammet som ett annat introduktionsprogram.

Lagen om ändring i skollagen föreslås träda i kraft den 1 november 2017.

Utskottets överväganden

Rätt att fullfölja introduktionsprogram i gymnasieskolan efter flytt till en annan kommun

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800). Lagändringen innebär att det i skollagen förtydligas att en elev har rätt att fullfölja introduktionsprogram i gymnasieskolan efter flytt till en annan kommun. Rätten att fullfölja utbildningen avser såväl ett påbörjat introduktionsprogram eller ett annat introduktionsprogram hos den nya hemkommunen enligt den nya kommunala huvudmannens utbildningsplan. Eleven ska under vissa förutsättningar ha rätt att fullfölja utbildningen hos en huvudman för en fristående gymnasieskola enligt den huvudmannens utbildningsplan. Om en elev har medgett att huvudmannens utbildningsplan ändras har eleven rätt att fullfölja utbildningen enligt den ändrade planen.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 november 2017.

Bakgrund

De flesta nyanlända som kommer till Sverige i gymnasieåldern påbörjar sin gymnasieutbildning på introduktionsprogrammet språkintrödn. Programmet vänder sig till nyanlända ungdomar som behöver en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket. På språkintrödn kan eleverna läsa ämnen som ger behörighet till ett nationellt gymnasieprogram eller till en annan utbildning. Programmet är enligt promemorian Elever i gymnasieskolan läsåret 2016/17 (Skolverket 2017) det fjärde största i gymnasieskolan och hade läsåret 2016/17 ca 35 900 elever.

Nuvarande bestämmelser

Åldersgränser för rätten att påbörja en gymnasieutbildning

I skollagen finns det för varje skolform inom skolväsendet bestämmelser om vilka som har rätt till utbildning inom skolformen. Enligt skollagen ska gymnasieskolan vara öppen endast för ungdomar som har avslutat sin grundskoleutbildning eller motsvarande och som påbörjar sin gymnasieutbildning under tiden fram t.o.m. det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år (15 kap. 5 § skollagen [2010:800]). Dessa bestämmelser gäller enbart för ungdomar som är bosatta i landet, vilket enligt skollagen innebär att man ska vara folkbokförd

i Sverige. Så är t.ex. fallet med ungdomar som har beviljats ett permanent uppehållstillstånd eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som gäller i minst ett år. Vid tillämpningen av skollagen ska även vissa som inte är folkbokförda här anses vara bosatta i landet, t.ex. asylsökande (29 kap. 2 § andra stycket 1 och 2 skollagen och folkbokföringslagen [1991:481]).

Hemkommunen ansvarar för att barnen får skolgång och att ungdomar erbjuds plats vid en kommunal skolenhet. Hemkommun avser den kommun där en person är folkbokförd. För den som är bosatt i Sverige utan att vara folkbokförd avses med hemkommun den kommun som personen stadigvarande vistas i eller, om personen saknar stadigvarande vistelseort, den kommun som han eller hon för tillfället uppehåller sig i (29 kap. 6 § skollagen).

Det finns särskilda bestämmelser som gäller för asylsökande rätt till gymnasieutbildning. Asylsökande har rätt till utbildning i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan endast om de har påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. Även barn som vistas här utan stöd av myndighetsbeslut eller författning, s.k. gömda barn, och vissa andra grupper, har rätt till gymnasieutbildning endast om de påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. Om ett asylsökande barn har påbörjat sin gymnasieutbildning innan barnet fyllt 18 år har han eller hon rätt att gå kvar på utbildningen även efter 18 års ålder. Detta gäller studier på såväl nationella program som på introduktionsprogram. Om en asylsökande elev har hunnit fylla 18 år när han eller hon uppnår behörighet till ett nationellt program har eleven däremot inte rätt att påbörja ett sådant program.

Asylsökande barn ska erbjudas plats i gymnasieskolan så snart det är lämpligt med hänsyn till deras personliga förhållanden (12 kap. 14 § gymnasieförordningen [2010:2039]), dock senast en månad efter ankomsten. Den kommun där barnet vistas bör ansvara för att utbildningen kommer till stånd. Kommunerna ersätts av staten för kostnaderna för utbildningen för asylsökande barn och unga, och ersättningen betalas ut i form av en schablon (förordningen [2017:193] om statlig ersättning för asylsökande m.fl., 29 kap. 2 § andra stycket 1 eller 2 och 29 kap. 3 § skollagen).

I praktiken innebär regleringen bl.a. att om en asylsökande elev har hunnit påbörja ett introduktionsprogram före 18 års ålder har denne rätt att slutföra sin utbildning efter att han eller hon har fyllt 18 år. Om en nyanländ elev efter 18 års ålder har uppnått behörighet till ett nationellt program har han eller hon rätt att påbörja programmet i gymnasieskolan endast om han eller hon har fått uppehållstillstånd, och därmed ska vara folkbokförd i Sverige, och om han eller hon påbörjar sin gymnasieutbildning under tiden fram t.o.m. det första kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år. En nyanländ elev som har fått uppehållstillstånd kan efter det första kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år påbörja studier på gymnasial nivå inom ramen för komvux eller särvux.

Introduktionsprogrammen

Utbildningen i gymnasieskolan består av 18 nationella program och 5 introduktionsprogram. De nationella programmen är antingen yrkesprogram eller högskoleförberedande program. För att bli antagen till ett nationellt program krävs behörighet i form av godkända grundskolebetyg. För ungdomar som inte är behöriga till ett nationellt program finns det introduktionsprogram som ska leda till fortsatta studier eller till arbete. Krav på behörighet i form av godkända betyg i vissa ämnen finns även till några av introduktionsprogrammen (15 kap. 7 §, 16 kap. 29–34 §§ och 17 kap. 2 och 8–12 §§ skollagen).

Hemkommunen ansvarar för att alla behöriga ungdomar i kommunen erbjuds plats på något av introduktionsprogrammen preparandutbildning, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkintröduktion (17 kap. 16 och 17 §§ skollagen). Introduktionsprogrammet språkintröduktion står öppet för nyanlända ungdomar som inte har de godkända betyg som krävs för yrkesprogram och som behöver en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket för att kunna gå vidare i gymnasieskolan eller till en annan utbildning (17 kap. 3 § skollagen).

Till skillnad från de nationella programmen som följer nationella styrdokument fastställda i förordningar av regeringen eller föreskrifter av Skolverket, ska introduktionsprogrammen följa en utbildningsplan som beslutas av huvudmannen. För varje elev ska det också upprättas en individuell studieplan (17 kap. 7 och 16 §§ skollagen). Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 455) bör utbildningens syfte, längd och huvudsakliga innehåll framgå av utbildningsplanen. I kombination med elevens individuella studieplan ska utbildningsplanen ge utbildningen den stadga och flexibilitet som är nödvändig.

Rätten att fullfölja en påbörjad gymnasieutbildning

Hemkommunen ska ansvara för att alla behöriga ungdomar i kommunen erbjuds utbildning på nationella program. Erbjudandet ska omfatta ett allsidigt urval av sådana program och nationella inriktningar (16 kap. 42 § skollagen). En elev som har påbörjat ett nationellt program har rätt att fullfölja sin utbildning hos huvudmannen eller, om huvudmannen är offentlig, inom samverkansområdet på det påbörjade programmet eller den aktuella inriktningen eller varianten. Detta gäller även om de förhållanden som låg till grund för mottagandet ändras under studietiden (16 kap. 37 § skollagen).

Vidare har en elev i en skola med offentlig huvudman och som flyttar från kommunen eller samverkansområdet för utbildningen, rätt att fullfölja utbildningen på det påbörjade programmet eller den påbörjade inriktningen, om den nya hemkommunen erbjuder en sådan utbildning. Om den nya hemkommunen inte erbjuder den aktuella utbildningen har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller ett landsting som anordnar utbildningen.

En elev som har påbörjat ett introduktionsprogram har rätt att fullfölja utbildningen hos huvudmannen enligt den utbildningsplan som gällde när utbildningen inleddes (17 kap. 15 § skollagen). Om eleven har medgett att planen ändras, har eleven rätt att fullfölja utbildningen enligt den ändrade planen. Rätten att fullfölja programmet gäller även efter ett studieuppehåll på högst ett år för studier utomlands. Det framgår inte av paragrafen vad som gäller om eleven flyttar till en annan kommun.

Propositionen

Regeringen föreslår i propositionen att en elev som har påbörjat ett introduktionsprogram ska ha rätt att fullfölja utbildningen hos huvudmannen enligt den plan för utbildningen som gällde när utbildningen inleddes eller på ett annat introduktionsprogram enligt huvudmannens utbildningsplan. En elev som flyttar till en annan kommun ska ha rätt att fullfölja utbildningen på ett påbörjat introduktionsprogram eller på ett annat introduktionsprogram hos den nya hemkommunen enligt den nya kommunala huvudmannens utbildningsplan. Vidare föreslår regeringen att eleven under vissa förutsättningar ska ha rätt att fullfölja utbildningen hos en huvudman för en fristående gymnasieskola enligt den huvudmannens utbildningsplan. Om en elev har medgett att huvudmannens utbildningsplan ändras, har eleven rätt att fullfölja utbildningen enligt den ändrade planen.

Regeringen framhåller i skälen för sitt förslag att det i Gymnasieutredningens samråd har framkommit att det finns otydligheter när det gäller rätten att fullfölja utbildningen när eleven flyttar till en annan kommun. För asylsökande elever som har fyllt 18 år är en osäkerhet om hur gällande rätt ska tolkas särskilt problematisk då de inte har rätt att påbörja en gymnasieutbildning efter att de har fyllt 18 år.

Vidare betonar regeringen att studier på introduktionsprogram är nödvändiga för att nyanlända ungdomar ska lära sig svenska och få möjlighet att bli behöriga till ett nationellt program. En gymnasieutbildning är avgörande för att varaktigt kunna etablera sig på arbetsmarknaden, och regeringens mål är att alla unga ska gå en gymnasieutbildning. För att uppmuntra nyanlända unga att studera i gymnasieskolan har bl.a. bestämmelser kring uppehållstillstånd knutits till gymnasiestudier och en fullföljd gymnasieutbildning. De kompletteringar av lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att beviljas uppehållstillstånd i Sverige som beslutades i maj 2017 innehåller därför bestämmelser om att unga under vissa förutsättningar ska ha möjlighet att få uppehållstillstånd om de bl.a. läser ett introduktionsprogram (prop. 2016/17:133, bet. 2016/17:SfU19, rskr. 2016/17:239).

Vidare konstaterar regeringen att det av skollagen tydligt framgår att elever som har påbörjat ett nationellt program har rätt att fullfölja programmet om de flyttar till en annan kommun. Gymnasieutredningen har dock belyst att det

finns en otydlighet i skollagen när det gäller elevers rätt att fullfölja ett introduktionsprogram efter en flytt till en annan kommun. Utredningen föreslog därför ett förtydligande i lagtexten.

Regeringen bedömer att rätten att få utbildning på introduktionsprogram efter flytt till en annan kommun redan i dag framgår av skollagens allmänna bestämmelser om gymnasieskolan. När det gäller rätten att fullfölja sin utbildning skiljer sig dock bestämmelserna om introduktionsprogrammen (17 kap. 15 §) från bestämmelserna om de nationella programmen (16 kap. 37–41, 49 och 49 a §§) på så vis att det i sistnämnda bestämmelser uttryckligen anges att en elev har rätt att fullfölja programmet efter flytt till en annan kommun. Någon motsvarande skrivning finns inte i 17 kap. 15 §. Regeringen framför att denna skillnad måste ses mot bakgrund av att kommunens skyldighet när det gäller nationella program är att erbjuda ett allsidigt urval av sådana program och nationella inriktningar (16 kap. 42 §). Det innebär att olika kommuner kan göra olika urval och därmed erbjuda sinsemellan olika utbildningar. En elev som påbörjar ett nationellt program i en kommun och flyttar till en annan kommun kan således hamna i situationen att programmet inte erbjuds i den nya kommunen. När det gäller nationella program har det därför funnits ett praktiskt behov av att införa bestämmelser om en rätt för en elev att fullfölja ett påbörjat nationellt program efter en flytt till en annan kommun. Som tidigare nämnts innebär denna rätt att fullfölja utbildningen hos den nya kommunen, om utbildningen finns där, och annars att efter eget val fullfölja utbildningen i en annan kommun eller ett landsting som anordnar utbildningen.

Det har hittills inte funnits behov att införa motsvarande bestämmelser när det gäller introduktionsprogram, eftersom alla kommuner är skyldiga att erbjuda sådana program. Då Gymnasieutredningen påvisat att det finns otydligheter i fråga om rätten att fullfölja ett introduktionsprogram när eleven flyttar till en annan kommun anser regeringen att ett sådant behov numera finns. Enligt regeringen är det inte rimligt att elevers möjligheter att fortsätta sin utbildning på ett introduktionsprogram efter 18-årsdagen skiljer sig åt i de fall en elev måste flytta till en annan kommun efter sin 18-årsdag jämfört med om eleven inte flyttar. Regeringen anser därför att det av rättssäkerhetsskäl är viktigt att lagtexten förtydligas.

Vidare anser regeringen att rätten att fullfölja introduktionsprogram i första hand gäller hos den nya hemkommunen eftersom det bara är kommuner som är skyldiga att erbjuda introduktionsprogram. En enskild huvudman som anordnar ett nationellt program får också anordna introduktionsprogram (17 kap. 28 § skollagen) men har ingen absolut skyldighet att ta emot elever till introduktionsprogrammen. Endast om huvudmannen och elevens hemkommun har kommit överens om det bidrag som kommunen ska betala för utbildningen är den enskilda huvudmannen skyldig att ta emot en elev till språkinträdning, yrkesintroduktion och individuellt alternativ. När det gäller programinriktat individuellt val är huvudmannen skyldig att ta emot så många elever som har rätt till den sökta utbildningen och som det finns platser för. Detta gäller dock inte en elev i behov av särskilt stöd, om hemkommunen har beslutat att inte

lämna bidrag för eleven i form av tilläggsbelopp (17 kap. 29 och 30 §§). Vad som gäller för mottagande av en elev i preparandutbildning hos en enskild huvudman regleras inte i nämnda paragrafer. Det följer dock av 15 kap. 33 § och 17 kap. 4 § att en fristående skola över huvud taget inte är skyldig att ta emot en elev till preparandutbildning. Regeringen anser därmed att det bör förtydligas i lagtexten att rätten att fullfölja ett introduktionsprogram även bör gälla hos huvudmannen för en fristående gymnasieskola under de förutsättningar som anges i 17 kap. 29 och 30 §§.

Rätten att fullfölja en utbildning på introduktionsprogram

Till skillnad från ett nationellt program är ett introduktionsprogram vanligen endast ett led i en elevs gymnasieutbildning. Exempelvis syftar språkintröduktion till att ge nyanlända ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilket gör det möjligt för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till en annan utbildning. Skolverkets statistik visar att ca 20 procent av de elever som påbörjade språkintröduktion 2012 hade gått över till ett annat intröduktionsprogram efter två år.

Eftersom ett intröduktionsprogram normalt endast är ett led i en gymnasieutbildning menar regeringen att rätten att fullfölja en utbildning på ett intröduktionsprogram inte endast bör avse en rätt att fullfölja ett visst intröduktionsprogram utan även bör innefatta rätten att därefter gå ett annat intröduktionsprogram. Detta bör gälla såväl hos huvudmannen där eleven påbörjar sin utbildning som hos en ny hemkommun. Regeringen anser därmed att det bör framgå av lagtexten att eleven ska ha rätt att fullfölja utbildningen på det påbörjade intröduktionsprogrammet eller på ett annat intröduktionsprogram.

Vidare anser regeringen att det bör framgå av lagtexten att om en elev ska fullgöra sin utbildning hos en ny huvudman bör den fortsatta utbildningen följa utbildningsplanen hos den nya huvudmannen. Av skollagen (17 kap. 7 § första stycket) framgår att en utbildningsplan ska beslutas av huvudmannen. Även om det inte finns någon skyldighet för huvudmannen att erbjuda exakt samma innehåll i utbildningen i den nya hemkommunen, utgår regeringen från att den utbildning som anordnas i den nya hemkommunen så långt som möjligt motsvarar den utbildning som eleven påbörjade i sin tidigare hemkommun.

Regeringen framför även att den är medveten om att de föreslagna förtydligandena innebär att formuleringen ”fullfölja sin utbildning” används i en något annorlunda betydelse när det gäller intröduktionsprogram än när det gäller nationella program. Styrdokumentet för de nationella programmen är fastslagna på förordningsnivå och i föreskrifter som är utfärdade av Skolverket, och en rätt att fullfölja ett sådant program innebär därmed en rätt att fullfölja en utbildning för vilken nationella styrdokument gäller. Som framgått ovan kommer en elev som flyttar till en annan kommun att fullfölja sin utbildning på ett intröduktionsprogram enligt en utbildningsplan som beslutas av den nya huvudmannen. Även när utbildningen fullföljs på ett annat intröduktionsprogram kommer utbildningen att fullföljas enligt en annan utbildningsplan. Då

systemet är uppbyggt för att vissa introduktionsprogram ska kunna följas av andra introduktionsprogram fram till dess att eleven t.ex. uppnår behörighet till ett nationellt program, anser regeringen att det med hänsyn till introduktionsprogrammets speciella karaktär är befogat att använda formuleringen ”fullfölja sin utbildning” även när det gäller introduktionsprogram.

Behovet av ämneslärare kommer att öka

När det gäller det ökande behovet av ämneslärare gör regeringen följande bedömningar. Det pågår en översyn av ämneslärarutbildningen som kan leda till sådana ändringar i högskoleförordningen (1993:100) som avviker från de bedömningar som har legat till grund för den nuvarande regleringen av utbildningen.

Under de kommande åren väntas antalet elever i den svenska skolan öka. Samtidigt som det i dag råder lärarbrist väntas behovet av lärare öka ytterligare de närmaste åren. Detta beror både på en växande ung befolkning till följd av en hög nativitet och på att Sverige har tagit emot många barn och ungdomar från utlandet under de senaste åren. Det har beräknats att 40 000 lärare kommer att saknas 2019. Särskilt kännbar är bristen på ämneslärare.

Regeringen har under mandatperioden vidtagit åtgärder för att motverka lärarbristen och stärka läraryrkets attraktivitet. Bland annat har en utbyggnad av lärar- och förskollärarutbildningarna inletts. Regeringen har också tagit initiativ till en nationell samling för läraryrket med målet att skapa förutsättningar för att attrahera fler till läraryrket samt behålla och utveckla en högkvalitativ lärarkår. En del av den nationella samlingen är det s.k. Lärarlönelyftet. I september 2016 tillsattes även utredningen Bättre skola genom mer attraktiva skolprofessioner (dir. 2016:76) som bl.a. syftar till att ge bättre förutsättningar för lärare, förskollärare och rektorer att utföra sina uppdrag. Uppdraget delredovisades den 1 juni 2017 och slutredovisas den 1 december 2017.

För att icke legitimerade lärare ska få sin legitimation har satsningen Vidareutbildning av lärare (VAL) förlängts. Det finns även en möjlighet för personer som vill bli ämneslärare och redan har ämneskunskaper motsvarande de krav som ställs för ett eller flera av skolans undervisningsämnen att läsa en kompletterande pedagogisk utbildning (KPU). Regeringen har också under 2016 infört en särskild KPU för personer med forskarexamen. Därutöver pågår sedan 2007 satsningen Utländska lärares vidareutbildning (ULV) som syftar till att ge personer med en utländsk lärarexamen kompletterande utbildning. För att möta ett ökande söktryck utökades under 2015 de särskilda medel som finns avsatta för utbildningen. Regeringen har även gett Skolverket i uppdrag att genomföra en kampanj för att attrahera ungdomar och unga vuxna till lärar- och förskolläraryrkena. Söktrycket till ämneslärarutbildningen är dock för lågt, främst inriktningarna gentemot arbete i grundskolans årskurs 7–9 och i gymnasieskolan. Mot bakgrund av den stora bristen på ämneslärare och det låga söktrycket har det inom Regeringskansliet inletts ett arbete med att se

över ämneslärarutbildningen. I det sammanhanget avser regeringen att vid behov göra ändringar i de bestämmelser i högskoleförordningen som reglerar utbildningen.

Ikraftträdande

I propositionen föreslås att ändringen i skollagen ska träda i kraft den 1 november 2017. Regeringen bedömer att det inte behövs några särskilda övergångsbestämmelser.

Utskottets ställningstagande

Studier på introduktionsprogram är nödvändiga för att nyanlända ungdomar ska lära sig svenska och få möjlighet att bli behöriga till ett nationellt program. En gymnasieutbildning är även avgörande för att varaktigt kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Det finns dock otydligheter i det nuvarande regelverket när det gäller rätten att fullfölja en gymnasieutbildning på introduktionsprogram när en elev flyttar till en annan kommun. Särskilt problematisk är osäkerheten i fråga om hur gällande rätt ska tolkas för asylsökande elever som har fyllt 18 år, eftersom asylsökandes rätt att påbörja en gymnasieutbildning endast gäller fram till att de fyller 18 år. Det är inte rimligt att elevers möjligheter att fortsätta sin utbildning på ett introduktionsprogram efter 18-årsdagen skiljer sig åt i de fall en elev måste flytta till en annan kommun efter sin 18-årsdag jämfört med om eleven inte flyttar. Regeringen anför att det av rättssäkerhetsskäl är viktigt att lagtexten förtydligas.

Utskottet vill också peka på de nyligen beslutade kompletteringarna av lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att beviljas uppehållstillstånd i Sverige som innebär att unga under vissa förutsättningar ska ha möjlighet att få längre uppehållstillstånd eller ett nytt uppehållstillstånd om den unge bedriver studier, bl.a. på introduktionsprogram.

Utskottet välkomnar regeringens förslag om att i skollagen förtydliga elevers rätt att fullfölja introduktionsprogram efter flytt till en annan kommun.

Utskottet delar även i övrigt regeringens förslag och bedömningar och tillstyrker därmed propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2016/17:190 Rätt att fullfölja introduktionsprogram i gymnasieskolan efter flytt till en annan kommun:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i skollagen
(2010:800)

Härigenom föreskrivs att 17 kap. 15 § skollagen (2010:800) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***17 kap.**

15 §

En elev som har påbörjat ett introduktionsprogram har rätt att fullfölja utbildningen hos huvudmannen enligt den plan för utbildningen, *enligt 7 § första stycket*, som gällde när utbildningen inleddes.

En elev som har påbörjat ett introduktionsprogram har rätt att fullfölja utbildningen hos huvudmannen enligt den plan för utbildningen som gällde när utbildningen inleddes *eller på ett annat introduktionsprogram enligt huvudmannens utbildningsplan.*

En elev som flyttar till en annan kommun har rätt att fullfölja utbildningen på ett påbörjat introduktionsprogram eller på ett annat introduktionsprogram hos den nya hemkommunen enligt den nya kommunala huvudmannens utbildningsplan. Under de förutsättningar som anges i 29 och 30 §§ har eleven rätt att fullfölja utbildningen hos en huvudman för en fristående gymnasieskola enligt den huvudmannens utbildningsplan.

Om *eleven* har medgett att *planen* ändras, har eleven rätt att fullfölja utbildningen enligt den ändrade planen.

Om *en elev* har medgett att *huvudmannens utbildningsplan* ändras, har eleven rätt att fullfölja utbildningen enligt den ändrade planen.

Rätten att fullfölja utbildningen gäller även efter ett studieuppehåll på högst ett år för studier utomlands.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2017.